

1

Dret i divisió de poders

SUMARI

1. El Dret i les seves fonts
2. L'ordenament jurídic
3. La jerarquia de les normes
4. La separació de poders

REpte INICIAL

L'associació de consumidors on treballes ha rebut moltes queixes dels associats per l'augment de tarifes que ha dut a terme una companyia elèctrica a partir de l'aprovació d'un nou reglament. Per saber si és possible reclamar judicialment, et demanen que facis un informe per saber quina és la normativa aplicable, ja que també hi ha una llei anterior que regula la mateixa matèria.

Series capaç de dir quina norma ha d'aplicar-se de manera preferent? De quin tipus són les normes jurídiques existents, com i qui les aprova? En cas de conflicte, davant de quin òrgan judicial s'ha d'acudir?

Unidad 1

Solucionario

Sugeriments didàctics

En aquesta unitat didàctica els estudiants estudiaran la diferència entre el Dret públic i el Dret privat i quines branques del Dret s'inclouen en cadascun d'ells.

També classificaran les diferents fonts del Dret i la seva aplicació pràctica.

A l'epígraf dedicat a l'ordenament jurídic estudiaran les diferents normes jurídiques que l'integren, les seves característiques i els òrgans encarregats de la seva elaboració i aprovació.

S'explica també el principi de jerarquia normativa, fent referència a les seves conseqüències pràctiques i a l'ordenació de les normes a les quals dona lloc.

Per últim, s'analitza el sistema de separació de poders: legislatiu, executiu i judicial, i s'indiquen els òrgans que representen cadascun d'ells, la seva organització i funcions.

Per finalitzar la unitat es proposen activitats per ajudar a consolidar els continguts tractats. Així mateix, l'autoavaluació final ajudarà a l'alumnat a valorar el seu progrés i identificar les possibles llacunes que pugui tenir.

Es disposa dels següents materials complementaris:

- Presentacions multimèdia en PowerPoint: per donar suport a les explicacions a l'aula amb ajuda d'un ordinador i un projector.

Tot seguit, es mostra una taula resum amb tots els recursos per aquesta unitat:

Recursos de la Unitat 1

ADVANTAGE:

- Projecte curricular i programacions d'aula.
- Presentacions multimèdia.
- Solucionari.
- Recursos digitals.
- Projecte final 1 i solucionari corresponent.

Mathew:

<https://app.mathew.ai>

BLINK:

- *Unitat digital.*

Unidad 1

Solucionario

Pàgina 7

REpte INICIAL

L'associació de consumidors on treballes ha rebut moltes queixes dels associats per l'augment de tarifes que ha dut a terme una companyia elèctrica a partir de l'aprovació d'un nou reglament. Per saber si és possible reclamar judicialment, et demanen que facis un informe per saber quina és la normativa aplicable, ja que també hi ha una llei anterior que regula la mateixa matèria.

Series capaç de dir quina norma ha d'aplicar-se de manera preferent? De quin tipus són les normes jurídiques existents, com i qui les aprova? En cas de conflicte, davant de quin òrgan judicial s'ha d'acudir?

Per resoldre el repte s'aconsella treballar en petit grup amb la tècnica cooperativa **Situació-problema**. Mitjançant aquesta esta tècnica aconseguim contextualitzar l'aprenentatge i desenvolupar la capacitat de l'alumnat per a resoldre problemes.

Passos:

- S'exposa a l'alumnat una situació problemàtica relacionada amb els continguts de la unitat.
- Els alumnes, individualment, dediquen uns minuts a buscar una possible solució.
- En petit grup, discuteixen les diferents solucions i busquen una resposta consensuada.
- Un portaveu de cada grup exposa a la classe la solució o solucions que han manejat.

Unidad 1

Solucionario

Casos pràctics

Pàgina 10

Casos pràctics

1

Típus de lleis

El Congrés de Diputats ha de tramitar dos projectes de llei. Un per modificar el règim electoral i un altre per regular la propietat intel·lectual.

- a) Quin tipus de llei serà necessari aprovar en cada cas?
- b) El Congrés de Diputats compta amb 350 diputats, però el dia que s'efectua la votació final dels dos projectes només n'hi ha 280. Quants vots seran necessaris per aprovar cadascuna de les lleis?

a) Quin tipus de llei serà necessari aprovar en cada cas?

En el primer cas una Llei Orgànica, i en el segon una llei ordinària.

b) El Congrés de Diputats compta amb 350 diputats, però el dia que s'efectua la votació final dels dos projectes només n'hi ha 280. Quants vots seran necessaris per aprovar cadascuna de les lleis?

En el cas de la Llei Orgànica és necessari comptar amb la majoria absoluta de la cambra, és a dir, 176 diputats.

En el cas de la llei ordinària és precís que hi hagi més vots a favor que en contra.

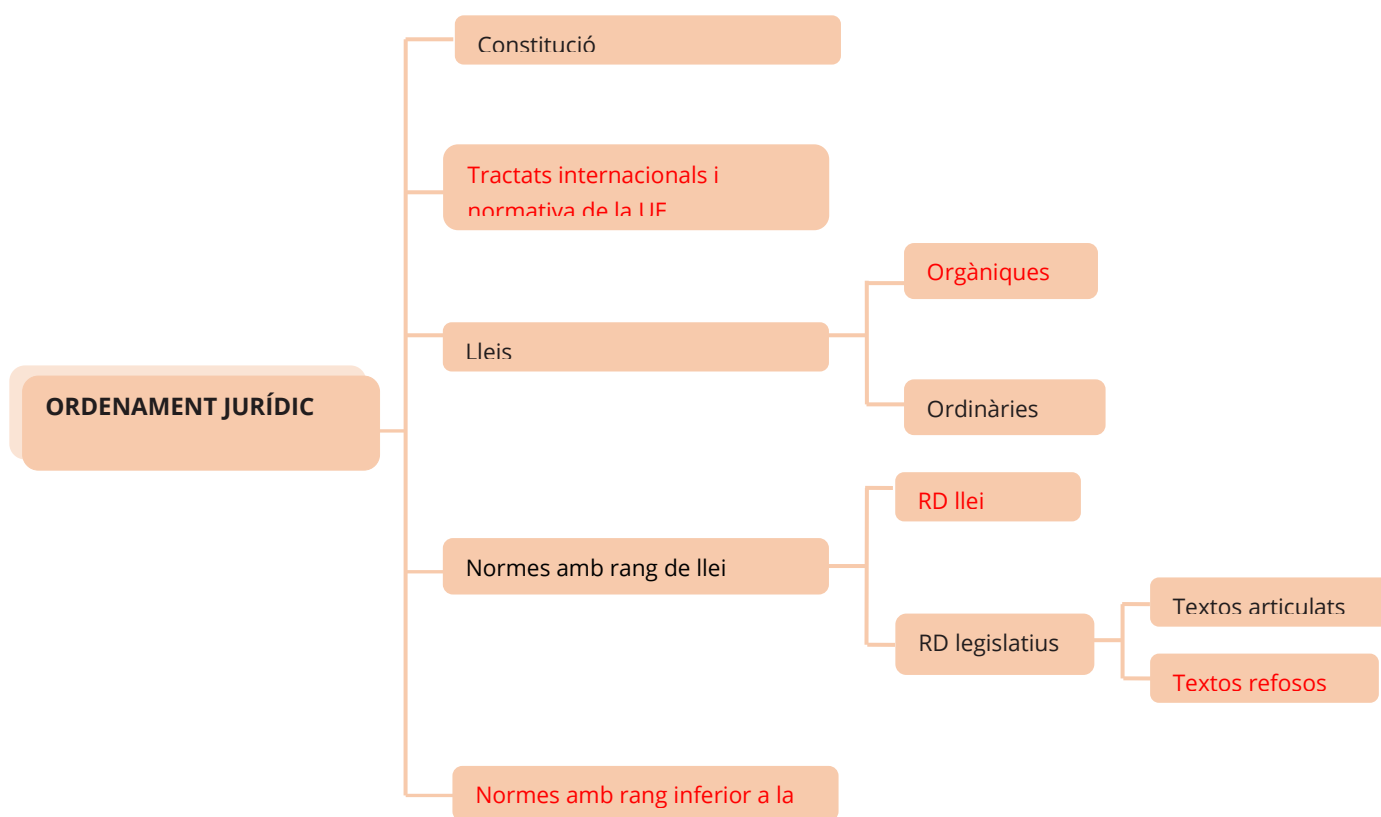
Unidad 1

Solucionario

Resumeix

Pàgina 16

Completa l'esquema següent al teu quadern:

Resol

El Dret i les seves fonts

1· Indica si les següents activitats estan regulades pel Dret públic o privat:

- a) **Fixació de les dates de matriculació als cicles formatius per part de la Conselleria d'Educació.** Públic.
- b) **Reclamació dels danys ocasionats per un veí a un altre a causa del trencament d'una canonada.** Privat.
- c) **Imposició d'una sanció per part de l'Agència Tributària pel retard en el pagament d'un impost.** Públic.
- d) **Devolució d'uns articles comprats per una empresa a una altra empresa.** Privat.

2· Quan parlem de Dret positiu, a què ens referim?

És el conjunt de normes jurídiques escrites, vigents en un Estat i que han sigut creades pel poder legislatiu.

3· Quines branques del Dret pertanyen al Dret públic? Per què?

- Dret administratiu, penal, fiscal i part del dret laboral. Perquè regulen les relacions en les quals pren part l'Administració quan actua exercint les seves funcions públiques pròpies.

4· Enumera les diferents fonts del Dret i comenta en què consisteix cadascuna d'elles.

- **Llei:** és la norma aprovada del poder legislatiu conforme a un procediment establert, d'abast general i d'obligat compliment.
- **Costum:** és la manera habitual d'obrar o procedir establert per tradició o per la repetició dels mateixos actes en una comunitat, i que pot arribar a convertir-se en obligatori. Només es pot utilitzar si no existeix llei aplicable i ha de ser provada per qui l'al·legui.
- **Principis generals del Dret:** normes no escrites que serveixen per interpretar el Dret, aplicables només en defecte de llei i costum.
- **Jurisprudència:** criteri reiterat pel Tribunal Suprem en les seves sentències en interpretar i aplicar les normes per resoldre els conflictes.

L'ordenament jurídic

5.. En què es diferencien les lleis i les normes amb rang de llei? Quins tipus de normes amb rang de llei hi ha al nostre ordenament jurídic?

Las lleis són normes jurídiques aprovades pel poder legislatiu, mentre que les normes amb rang de llei són normes jurídiques aprovades pel poder executiu amb l'autorització i control del Parlament.

Els reials decrets lleis i els reials decrets legislatius.

6.. Com s'anomena la potestat per poder dictar normes amb rang inferior a la llei? Qui té atribuïda aquesta potestat?

Potestat reglamentària. La tenen atribuïda els òrgans del Govern, de les comunitats autònomes i de l'Administració local.

7.. Què passaria si un tractat internacional inclogués disposicions contràries al que estableix la Constitució?

Si un tractat internacional inclogués disposicions contràries a allò establert a la Constitució seria necessària la reforma prèvia d'aquesta.

8.. Per què la Constitució es considera la norma suprema de l'ordenament jurídic espanyol?

Perquè cap altra norma pot contradir-la i a més conté els principis bàsics d'organització de l'Estat i les seves institucions, així com els drets i deures fonamentals dels ciutadans.

La jerarquia de les normes

9.. Ordena jeràrquicament les normes jurídiques següents:

- a) Tractats internacionals.
 - b) Reglaments.
 - c) Lleis orgàniques i ordinàries.
 - d) Costum.
 - e) RD lleis i RD legislatius.
 - f) Constitució.
-
- Constitució
 - Tractats internacionals
 - Lleis orgàniques i ordinàries (en aquest ordre)
 - RD lleis i RD legislatius
 - Reglaments
 - Costum

Unidad 1

Solucionario

10· Si hi ha dues normes jurídiques del mateix rang que regulen la mateixa matèria, quina s'aplicarà amb preferència? I si fossin de rang jeràrquic diferent?

En cas que dues normes d'igual rang regulin la mateixa matèria, tindrà preferència en la seva aplicació en primer lloc la norma que tracti de forma més específica el caso i, en segon lloc, la norma posterior sobre l'anterior.

Si són de diferent rang jeràrquic, la norma de rang superior preval sobre la inferior.

11· Què passaria si qualsevol norma jurídica infringís el principi de jerarquia normativa? I si infringís la Constitució?

Qualsevol norma jurídica que infringeixi aquest principi no és vàlida. Si infringeix allò que disposa la Constitució és inconstitucional.

La separació de poders

12· En què consisteix la teoria de la divisió de poders?

La divisió de poders (legislatiu, executiu i judicial) entre diferents òrgans de l'Estat a fi de garantir la seva independència en l'aprovació, execució i compliment de les normes.

13· Indica les funcions del poder legislatiu i a qui està atribuït.

- Aprovar les lleis (legislar).
- Controlar al poder executiu (Govern).
- Aprovar els Pressupostos Generals de l'Estat.
- Qualsevol altra que li atribueixi la Constitució.

A Espanya, l'exercici del poder legislatiu correspon a les Corts Generals, integrades per dues cambres: el Congrés dels Diputats o Cambra Baixa i el Senat o Cambra Alta, escollides per a període de quatre anys, per sufragi universal, lliure, igual, directe i secret.

14· Quines diferències hi ha entre el Govern i l'Administració pública?

Malgrat que els termes Govern i Administració solen confondre's, a la pràctica el Govern és l'òrgan responsable de les activitats polítiques, mentre que l'Administració és l'encarregada de dur a terme les funcions administratives necessàries per governar.

Unidad 1

Solucionario

15· Enumera els principis d'actuació de l'administració pública.

- Servir amb objectivitat a l'interès general.
- Eficàcia.
- Jerarquia.
- Descentralització.
- Desconcentració.
- Coordinació.
- Sotmetiment ple a la llei al Dret.

Practica

Pàgina 17

1· En grups de quatre alumnes, busqueu activitats de la vida quotidiana que estiguin regulades per normes de Dret públic o de Dret privat.

Resposta lliure.

2· Investiga el motiu pel qual el Dret laboral o social és l'únic que no forma part exclusiva del Dret públic ni del Dret privat.

Perquè conté tant normes de Dret públic (Estatut dels treballadors) com normes de Dret privat (contracte de treball), que regulen la relació laboral.

3· Busca a Internet tres principis generals del Dret i exposa a classe en què consisteix cadascun d'ells.

Resposta lliure.

4· Consulta la Constitució de 1978 a la pàgina web <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1978-31229>, localitza la relació de drets fonamentals i llibertats públiques que conté i comenta cada dret..

Resposta lliure.

5· Per parelles, busqueu alguna llei orgànica que estigui en vigor, analitzeu per què es considera com a tal i comenteu-ho a classe.

Resposta lliure.

6· Busca i compara a la pàgina web de la Unió Europea, [e-justice.europa.eu](http://justice.europa.eu), la jerarquia de les normes a diferents estats de la Unió.

Resposta lliure.

Unidad 1

Solucionario

7· Localitza a la pàgina web del Senat, www.senado.es, el procediment d'elaboració i aprovació de les lleis, anomenat procediment legislatiu ordinari, i fes-ne un esquema al teu quadern.

Resposta lliure.

8· Cerca informació sobre l'organització judicial de la teva comunitat autònoma i compara-la amb la de qualsevol altra comunitat.

Resposta lliure.

9· Indica quin òrgan judicial tindrà la competència objectiva per jutjar els següents casos:

a) Demanda per acomiadament indegut d'un treballador per part de l'empresa.

Jutjat Social.

b) Robatori d'un vehicle.

Jutjat d'instrucció (Penal)

c) Impagament del preu del lloguer d'un pis.

Jutjat de primera instància (Civil)

d) Ingrés indegut per part de l'Administració pública.

Jutjat Contenciós administratiu

Unidad 1

Solucionario

Pàgina 18

Posa't a prova

1. No pertany al Dret públic:

- a. El Dret administratiu.
- b. El Dret mercantil.**
- c. El Dret penal.
- d. El Dret fiscal.

2. Les normes no escrites que serveixen per interpretar el Dret s'anomenen:

- a. Jurisprudència.
- b. Lleis.
- c. Principis generals del Dret.**
- d. Costum.

3. No és una característica de la Constitució de 1978:

- a. Norma flexible.**
- b. Norma democràtica.
- c. Norma escrita i extensa.
- d. Norma suprema.

4. Es regulen per llei orgànica:

- a. Els drets fonamentals i llibertats públiques.
- b. El règim electoral.
- c. Els estatuts d'autonomia.
- d. Totes les respostes són correctes.**

5. No són normes amb rang de llei:

- a. Els RD lleis.
- b. Els reglaments.
- c. Els RD legislatius.**
- d. Cap resposta és correcta.

6. No forma part de les funcions del poder legislatiu:

- a. Ejectar les lleis.**
- b. Aprovar els Pressupostos Generals de l'Estat.
- c. Controlar al poder executiu..
- d. Cap resposta és correcta.

7. El poder executiu està encomanat:

- a. Al Congrés dels Diputats.
- b. Al Senat.
- c. Al Govern i a l'Administració.**
- d. Al Consell General del Poder Judicial.

8. Són principis d'actuació de l'Administració pública:

- a. Desconcentració.
- b. Descentralització.
- c. Eficàcia.
- d. Totes les respostes són correctes.**

9. Quin és l'ordre jurisdiccional a qui correspon el coneixement de les causes i judicis criminals?

- a. Civil.
- b. Social.
- c. Contenciós administratiu.
- d. Penal.**

10. El màxim òrgan judicial en l'àmbit nacional és:

- a. El Tribunal Superior de Justícia.
- b. El Tribunal Suprem.**
- c. L'Audiència Nacional.
- d. El Tribunal Constitucional.

Unidad 1

Solucionario

Completa el repte

Per fer l'informe que et demana l'associació de consumidors on treballes, hauràs de saber els tipus de normes jurídiques i quines s'han d'aplicar amb preferència. Després d'estudiar la unitat ja coneixes qui les aprova i a través de quins procediments, i en cas de conflicte a quin òrgan s'ha d'acudir.

Després de l'estudi de la unitat, els alumnes sabran diferenciar els diferents tipus de normes jurídiques i aplicar el principi de jerarquia normativa per saber que, en aquest cas, encara que el reglament és més recent, té prioritat pel que fa a l'aplicació la llei, ja que se tracta d'una norma amb major rang jeràrquic.

A més, sabran identificar quin òrgan és l'encarregat d'elaborar i aprovar cadascuna de les normes jurídiques, així com d'executar-les i fer-les complir, segons la divisió de poders establerta.